

egentlig vilde blive foreslaaet paa den Maade, som her er Tale om. Men det, der gør, at jeg med Glæde ser dette Princip om det kgl. Teater fastslaet, er det kgl. Teaters historiske Stilling her i Landet. Der er ikke mange Lande, der have et Teater, hvis Tradition rækker saa lang Tid tilbage som vort, og som binder dets Litteratur og dets dramatiske Kunst saa stærkt sammen. Ved Siden af Frankrig ere vi vel det eneste Land, hvor Teaterhistorien er saa fast underbygget paa denne Maade. Netop derfor synes det mig umuligt at bryde denne Tradition, ødelægge denne Historie, uden at noget meget værdifuldt vil gaa tabt. Ved den Side af Forslaget, der fastslaar, at det kgl. Teater tilhører Staten, har jeg altsaa ingen Betænkelighed. Men naar vi derefter gaa videre i Forslaget og undersøge, hvad dette finansielt betyder, maa jeg henlede Opmærksomheden paa, at ved at gaa over til at blive en endelig Ordning skifter den midlertidige Ordning i Virkeligheden Karakter. I Henhold til dette Forslag betaler Staten 12,000 Kr. til Bestyrelsen, 125,000 Kr. i Tilskud til Driften, alle Udgifter vedrørende Teatrets Bygninger, Kommuneafgifter, Vedligeholdelsesafgifter o. s. v., der vel andrage 40,000—50,000 Kr., endvidere i Henhold til den nye Bestemmelse i § 5 et Beløb af indtil 35,000 Kr. mere til Lønningstillæg og endelig efter § 6 alt, hvad Teatret i øvrigt behøver. § 6 lyder saaledes: „Behøver Teatret midlertidig pekuniær Støtte, ydes det fornødne Beløb af Statskassen, og det saaledes modtagne tilbagebetales snarest muligt af Teatret. Dette maa ikke stifte anden Gæld”. Hvis Teatret trænger til Støtte, faar det den af Staten; det er bestemt, at det skal tilbagebetale den, men hvis det ikke kan tilbagebetale, er det Staten, som har betalt Beløbet. Med andre Ord, det, der tilsigtes her, er en Statsanstalt, hvis Underskud dækkes af Staten. Rigsdagen bevilger ved denne Lov Underskuddet, formelt begrænset til 12,000 plus 125,000 plus 40,000 plus 35,000 Kr., men i Virkeligheden ene begrænset af Driftens virkelige Forløb. Saa længe denne Ordning var midlertidig, begrænset til 5 Aar, senere til 3, var det ikke saa betænkeligt, thi Teaterbestyrelsen havde i Midlertidigheden og i Visheden om, at der efter disse 5 eller 3 Aars Forløb skulde forelægges endelige Forslag, al mulig Opfordring til at søge at faa Driften til at give et saa godt Resultat som muligt indenfor de Rammer, der her forelaa. Men i det Øjeblik dette Forslag vedtages, og den endelige Ordning indføres, bortfalder

denne Tilskyndelse. Dermed være ikke sagt, at hverken den nuværende Teaterdirektion eller dens Efterfølgere af den Grund skulde gaa ind paa noget som helst økonomisk Eksperiment af den ene eller den anden Art, men den Tilskyndelse, der ligger i, at Ordningen kun er midlertidig og at det derfor gælder om at faa det bedst mulige ud af den, er bortfalden. Nu er ganske vist Ministeren for Kirke- og Undervisningsvæsenet gjort til Overbestyrer for Statsanstalten „Det kgl. Teater”, og der paahviler saaledes ham et vist Ansvar med Hensyn til, at de her givne Bevillinger overholdes, men han er jo ude af Stand til at garantere, at noget saadant sker, lige saa vist som Teaterdirektionen er det. Jeg forholder mig derfor noget tvivlende overfor, om det er muligt at gøre Loven, saaledes som den her foreligger, endelig, om det ikke er nødvendigt enten atter at begrænse den til et vist Tidsrum eller ogsaa indføre nogle Bestemmelser, der sikre Bevillingsmyndigheden noget mere Indseende med Teatret, end vi ville faa efter det foreliggende Forslag, som faktisk giver Teatret ganske fri af Rigsdagens Myndighed. Tidligere har Forholdet været saaledes, at Budgettet var optaget paa Finansloven, saa blev det fjernet, genindført og atter fjernet, og jeg vil ingenlunde her tale for en Genindførelse, da jeg tror, at Teaterbudgettet vilde være overmaade vanskeligt at have paa Finansloven. Jeg tror, at Rigsdagen kun havde Kvaler af det, da det var der. Men jeg skulde antage, at det paa en eller anden Maade var muligt at sikre noget stærkere, end det synes at ske her, at Tilskuddet ikke kommer til at overstige de Beløb, her regnes med, og som dog ere meget væsentlige.

Der er imidlertid et Forhold, som for mig vilde have været endnu mere afgørende med Hensyn til Spørgsmaalet om denne Ordningens Varighed, hvis ikke den højtærede Kultusminister ved Lovforslagets Forelæggelse havde fremsat nogle Udtalelser, der fjernede denne Betænkelighed. Jeg anser den nuværende Tilstand paa det kgl. Teater for ganske uholdbar. Jeg tror, at den er ved at drive i en Retning af den Art, at man til sidst kunde komme til at sige: Hvis Forholdene ikke forbedres, maa vi lige saa godt opgive det hele, thi saaledes som Teatrets Forhold og Vilkaar for Øjeblikket ere, tror jeg ikke længere, det gaar an at sige, at de ere en Nationalscene værdige. Med andre Ord, hvis det var Meningen at gøre denne Tilstand varig, maatte jeg bestemt fraraade det. Men den højtærede Kultusminister har udtrykkeligt ved Fore-